

5.11 DOBROBIT ŽIVALI

Vsebino in izvedbo intervencije dobrobit živali določa **Uredba o intervenciji dobrobit živali iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za leto 2024 (Uradni list, št. 132/23, v nadaljevanju: uredba o intervenciji DŽ)**. Intervencija IRP28 – dobrobit živali (DŽ) se v letu 2024 izvajala v petih podintervencijah, in sicer za:

- prašiče (podintervencija DŽ – prašiči),
- govedo (podintervencija DŽ – govedo),
- drobnico (podintervencija DŽ – drobnica),
- konje (podintervencija DŽ – konji) in
- perutnino (podintervencija DŽ – perutnina).

Namen intervencije

Namen intervencije DŽ je spodbujanje kmetijskih gospodarstev k izpolnjevanju zahtev za dobrobit živali, ki presegajo predpisane zahteve ravnanja, navedene v uredbi, ki ureja pogojenost, in običajno rejsko prakso, ki je v skladu z Uredbo 2021/2115/EU opredeljena za te zahteve v strateškem načrtu SKP.

Upravičenci

Upravičenci do plačil iz intervencije DŽ so nosilci kmetijskih gospodarstev, ki se prostovoljno vključijo v eno ali več podintervencij intervencije DŽ in izpolnjujejo pogoje iz uredbe o intervenciji DŽ.

Vlaganje zahtevkov

Intervencija DŽ je enoletna intervencija. Zahtevki za intervencijo DŽ so sestavni del zbirne vloge in se vložijo ločeno za posamezno podintervencijo.

Zahtevek za podintervencijo DŽ – govedo, zahtevek za podintervencijo DŽ – drobnica in zahtevek za podintervencijo DŽ – konji se vlagajo za kmetijsko gospodarstvo. Zahtevek za podintervencijo DŽ – prašiči in zahtevek za podintervencijo DŽ – perutnina pa se, kjer je na kmetijskem gospodarstvu več gospodarstev, vložita za vsako posamezno gospodarstvo, za katero se podintervencija DŽ – prašiči oziroma podintervencija DŽ – perutnina uveljavljata.

Usposabljanje

Vsak upravičenec mora opraviti usposabljanje v obsegu najmanj 4 ure v zvezi z vsebinami s področja dobrobiti živali v letu prve oddaje zahtevka za intervencijo dobrobit živali v tekočem programskem obdobju. Upravičencem, ki so že opravili usposabljanje na podlagi uredbe, ki ureja intervencijo DŽ za leto 2023, usposabljanja za leto 2024 torej ni treba opraviti, usposabljanje pa morajo v letošnjem letu opraviti upravičenci, ki bodo letos prvič oddali zahtevke za intervencijo DŽ in pa upravičenci, pri katerih je bila za leto 2023 ugotovljena kršitev zaradi neopravljenega usposabljanja na podlagi uredbe, ki ureja intervencijo DŽ za leto 2023, ali ki usposabljanja v letu 2023 niso opravili zaradi višje sile ali izjemnih okoliščin.

5.11.1 Podintervencija DŽ – prašiči

Vstopni pogoji

Upravičenec mora imeti za gospodarstvo, na katerem uveljavlja podintervencijo DŽ – prašiči, izveden pregled gospodarstva. Pregled gospodarstva obsega pregled in popis podatkov o objektih na gospodarstvu, podatkov o številu plemenskih svinj in plemenskih mladic ter številu tekačev in pitancev, pregled pogojev za izpolnjevanje posamezne zahteve iz uredbe o intervenciji DŽ, določitev največjega dovoljenega števila živali v primeru uveljavljanja zahtev za večjo neovirano talno površino in izris tlorisa za posamezen objekt na gospodarstvu, v katerem je bil opravljen pregled. **Podatke iz pregleda gospodarstva mora izvajalec pregleda vnesti v centralni register prašičev (CRPš) najpozneje en dan pred oddajo zahtevka.** Pregled gospodarstva izvaja **ARSKTRP!**

Na dan pregleda gospodarstva mora upravičenec na posameznem gospodarstvu, za katero uveljavlja podintervencijo DŽ – prašiči, rediti:

- **10 ali več plemenskih svinj oziroma plemenskih mladic**, če uveljavlja zahteve, ki se nanašajo na plemenske mladice, plemenske svinje ali tekače;
- **50 ali več tekačev**, če uveljavlja zahteve, ki se nanašajo na tekače, in vstopni pogoj iz prejšnje alineje ni izpolnjen;
- **50 ali več pitancev**, če uveljavlja zahteve, ki se nanašajo na prašiče pitancev.

Trajanje obveznosti za podintervencijo DŽ - prašiči

Upravičenci morajo izpolnjevati obveznosti iz podintervencije DŽ – prašiči od **1. januarja 2024 do 31. decembra 2024.**

Nabor zahtev in višina plačila za posamezno zahtevo

Za pridobitev plačil za podintervencijo DŽ – prašiči mora upravičenec na posameznem gospodarstvu, za katero uveljavlja podintervencijo DŽ – prašiči, izpolnjevati najmanj eno izmed naslednjih zahtev (v oklepaju je navedena višina plačila):

1. za plemenske svinje in mladice:
 - zahteva za skupinsko rejo z izpustom (41,06 EUR/GVŽ);
 - zahteva za 15 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih glede na površino, določeno s pravilnikom, ki ureja zaščito rejnih živali (121,06 EUR/GVŽ);
 - zahteva za dodatno ponudbo strukturne voluminozne krme (69,75 EUR/GVŽ);
2. za tekače in pitance:
 - zahteva za 15 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih glede na površino, določeno s pravilnikom, ki ureja zaščito rejnih živali, z najmanj 40 % deležem polnih tal (75,66 EUR/GVŽ);
 - zahteva za 20 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih glede na površino, določeno s pravilnikom, ki ureja zaščito rejnih živali (65,44 EUR/GVŽ);
 - zahteva za zagotovitev obogatitve okolja z zaposlitvenim materialom (21,47 EUR/GVŽ);
3. za pitance: zahteva za skupinsko rejo z izpustom (41,06 EUR/GVŽ).

Upravičenec mora na celotnem gospodarstvu izvajati izbrano zahtevo pri vseh prašičih posamezne kategorije, na katero se izbrana zahteva nanaša. Kombinacija zahtev za tekače in pitance za 15 % in 20 % večjo neovirano talno površino na žival pri isti kategoriji prašičev na istem gospodarstvu ni mogoča, kar pomeni, da se lahko na primer za vse tekače na gospodarstvu izvaja zahteva za 15 %, za pitance pa zahteva za 20 % večjo neovirano talno površino na žival, ni pa mogoče pri enem delu tekačev ali pitancev izvajati eno zahtevo pri drugem delu tekačev ali pitancev pa drugo.

Sporočanje staleža

Do vključno 8. aprila 2024 morajo upravičenci podatke o staležu prašičev na prvi dan v mesecu sporočiti najpozneje do sedmega dne v mesecu za tekoči mesec. Če je sedmi dan sobota, nedelja ali praznik, se zadnji dan za poročanje prenese na prvi naslednji delovni dan. Če je v okviru kmetijskega gospodarstva več gospodarstev, potem morajo biti podatki o številu prašičev sporočeni za vsako gospodarstvo (za vsak G-MID), ne glede na to ali upravičenec za to gospodarstvo uveljavlja podintervencijo DŽ – prašiči ali ne.

Stalež je treba sporočiti za naslednje kategorije prašičev:

- sesni pujski,
- tekači,
- pitanci,
- plemenske svinje in
- plemenske mladice.

Sporočanje staleža prašičev mora biti redno, saj so sporočeni podatki o številu prašičev podlaga za izračun izplačila za podintervencijo DŽ – prašiči. Tudi v primeru, ko se zgodi, da na prvi dan v mesecu na gospodarstvu ni prašičev (na primer pri sistemu reje vse noter vse ven), je treba v CRPš sporočiti stanje nič (0). Če upravičenec staleža prašičev v CRPš ne sporoči, se mu plačilo za podintervencijo DŽ – prašiči ustrezno zniža.

S **1. majem 2024** pa se začne uporabljati nov **Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev (Uradni list RS, št. 9/24)**. Z začetkom uporabe novega pravilnika ne bo več potrebno ločeno poročanje staleža prašičev v CRPš za intervencijo DŽ, kot je navedeno zgoraj, ampak bodo upravičenci vse dogodke (premiki, pogini, spremembe kategorije ...) priglašali v CRPš v skladu z novim pravilnikom!

5.11.2 Podintervencija DŽ – govedo

Vstopni pogoji

Upravičenec mora na dan vnosa zahtevka za posamezno zahtevo za podintervencijo DŽ – govedo **rediti najmanj tako število goveda kot ustreza 2 GVŽ goveda**, razen za zahtevi za vzrejo telet in izkoreninjenje BVD kjer se pogoj 2 GVŽ preverja pred izplačilom.

Nabor zahtev

1. Paša goveda

Paša goveda se lahko izvaja na kmetijskih površinah upravičenca in na planini oz. skupnem pašniku drugega nosilca. Pri izvajanju paše morajo biti za govedo, za katero upravičenec uveljavlja pašo goveda, izpolnjeni naslednji pogoji:

- govedo se mora neprekinjeno pasti **najmanj 120 dni v letu v obdobju od 1. aprila 2024 do 15. novembra 2024**,
- govedo lahko prenočuje v hlevu,
- krave molznice se morajo dnevno pasti vsaj v času med obema molžama,
- zatiranje zajedavcev na podlagi predhodne koprološke analize, spomladi pred začetkom paše in jeseni po zaključku paše,
- voditi je potrebno dnevnik paše;
- **obtežba z živalmi**, ki jih upravičenec navede na zahtevku, glede na skupno površino GERK-ov, na katerih je izvajanje paše dovoljeno, **ne sme presegati 5 GVŽ/ha**, razen v primeru, ko se paša izvaja tudi na planini oziroma skupnem pašniku drugega nosilca kmetijskega gospodarstva. Pri tem se upoštevajo le GERK-i, ki imajo določeno vrsto rabe 1100 – njiva, 1131 – začasno travinje, 1161 – hmeljišče v premeni, 1300 – trajni travnik, 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi in 1222 – ekstenzivni sadovnjak, ki mora biti zatravljen. GERK-i z vrsto rabe 1100 – njiva in 1161 – hmeljišče v premeni morajo biti zasejani s travami, travno deteljnimi mešanici ali deteljno travnimi mešanici, ki so na površini prisotne pretežni del vegetacijskega obdobja.

Pri izračunu obtežbe se upošteva površina GERK-ov (POLJINE), pri katerih je vlagatelj na zbirni vlogi označil PAŠO in je paša tam dovoljena.

Koprološke analize:

- koprološka analiza in izdaja zdravil za tretiranje živali na podlagi rezultatov koprološke analize **morata biti opravljeni spomladi pred začetkom paše in v jeseni po končanem obdobju paše za govedo v letu 2024**;
- za koprološko analizo se vzame najmanj **en skupni vzorec blata za vsakih 20 govedi**;
- **spomladi mora biti koprološka analiza izdelana** in podatki, razen datuma izdaje zdravil, vneseni v seznam koproloških analiz (Volos) **pred datumom vnosa zahtevka, jeseni pa mora biti koprološka analiza izdelana in podatki vneseni v seznam koproloških analiz najpozneje do 31. decembra 2024**;
- izdaja zdravil za tretiranje živali proti notranjim zajedavcem se izvede na podlagi pozitivnih rezultatov koprološke analize in strokovne presoje veterinarja;
- **jeseni upravičenec odda vzorec blata** za koprološko analizo pooblaščenim organizacijam po končanem obdobju paše za govedo **najpozneje do 30. novembra 2024**.

Vir: MKGP

Podatki iz seznama koproloških analiz (datum koprološke analize, število vzorcev blata in potrebnost tretiranja živali) se bodo uporabljali za upravni pregled že ob oddaji zahtevka.

Paša se lahko prekine zaradi telitve, bolezni ali poškodbe, izjemnih vremenskih razmer in nevarnosti napada velikih zveri. Če ta prekinitev ne traja skupno več kot deset dni se trajanje in razlog za prekinitev navedeta le v dnevniku paše, če traja več kot deset dni je treba v sedmih dneh po desetdnevnem obdobju umakniti zahtevek, razen v primeru nevarnosti napada velikih zveri. Če nevarnost napada velikih zveri traja več kot deset dni, mora upravičenec sporočiti višjo silo na ARSKTRP v 15 delovnih dneh od dneva, ko je upravičenec to zmožen storiti.

Če žival pogine ali zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred izpolnitvijo obdobja paše ali pred opravljeno koprološko analizo v jeseni, pri čemer se upošteva datum zaključka preiskave, mora upravičenec v CRG sporočiti premik, ki se šteje kot pisni umik zahtevka za posamezno žival.

Če v obdobju paše za govedo poteka paša na planini ali skupnem pašniku ali gre žival na sejem ali razstavo ali se živali premakne na pašo na drugo gospodarstvo znotraj kmetijskega gospodarstva ter se premik živali sporoči v skladu s pravilnikom, ki ureja identifikacijo in registracijo goveda, se ta premik šteje kot izpolnjevanje obdobja paše za govedo.

Pri izvajanju paše je treba tudi upoštevati, da je paša na določenih ekološko pomembnih območjih, ki so navedena v prilogi uredbe o intervenciji DŽ, datumsko omejena ali prepovedana. Na GERK-u ali delu GERK-a, ki leži znotraj določenega območja je treba izvajati pašo v skladu z naravovarstvenim režimom glede izvajanja paše na tem območju.

2. Izpust

Govedu mora biti zagotovljen stalni ali izmenični dostop do izpusta prek celega leta.

Izpust je ograjena površina ob hlevu ali v njegovi bližini, namenjena gibanju živali na prostem. Izpust mora biti urejen tako, da se prepreči izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov v površinske ali podzemne vode ali okolje.

Živali morajo biti v izpustu najmanj po 2 uri na dan.

Površina izpusta mora za posamezno kategorijo goveda obsegati najmanj:

- teleta 2 m² na žival;
- mlado govedo od 6 mesecev do 1 leta 2,5 m² na žival;
- mlado govedo nad 1 leto do 2 let 4 m² na žival;
- govedo nad 2 leti 4,5 m² na žival;
- plemenski bik 30 m² na žival;

Pri izmeničnem izpustu mora upravičenec voditi dnevnik ali urnik izpustov.

Izpust se lahko prekine zaradi telitve, bolezni ali poškodbe in izjemnih vremenskih razmer. Če ta prekinitev ne traja skupno več kot deset dni, se trajanje in razlog za prekinitev vpišeta le v dnevnik ali urnik izpustov, če pa traja več kot deset dni je treba v sedmih dneh po desetdnevnem obdobju umakniti zahtevek.

Če upravičenec za posamezno žival ali več živali ne zagotovi celotnega obdobja izpusta, mora v primeru:

- višje sile ali izjemnih okoliščin obvestiti ARSKTRP;
- pogina živali ali če žival zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred koncem tekočega leta, v CRG sporočiti premik, ki se šteje kot pisni umik zahtevka za posamezno žival.

Premik na sejem, razstavo ali na drugo gospodarstvo (G-MID) znotraj kmetijskega gospodarstva, pravočasno javljen v CRG, se šteje za izpolnjevanje zahteve.

Zahteve za izpust in zahteve za pašo goveda ni mogoče uveljavljati hkrati za isto žival.

3. Vzreja telet

Teletom, starejšim od osem tednov, v skupinskih boksih mora biti prek celega leta zagotovljena najmanj naslednja neovirana talna površina:

- teleta do treh mesecev starosti vsaj 2 m² na žival,
- teleta starejša od treh mesecev vsaj 2,5 m² na žival.

Vsaj na dveh tretjinah talne površine boksa morajo biti tla polna (ne rešetkasta) in nastlana. Kot ustrezen nastilj se štejejo slama, seno, lesni sekanci, lesni oblanci oziroma žagovina.

Upravičenec je upravičen do plačila, če so poleg neovirane talne površine in nastilja izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

- zahteva se izvaja za vsa teleta na kmetijskem gospodarstvu,
- **teleta morajo biti v tekočem letu na kmetijskem gospodarstvu upravičenca neprekinjeno najmanj štiri mesece;**
- v obdobju iz prejšnje alineje morajo biti teleta označena, registrirana in vodena v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo govedi,
- upravičenec mora ob oddaji zahtevka podati izjavo, da v tekočem letu na kmetijskem gospodarstvu izpolnjuje zahtevo glede neovirane talne površine in nastilja, za vsa teleta na kmetijskem gospodarstvu.

Če se na kmetijskem gospodarstvu za teleta uveljavlja zahteva za vzrejo telet, hkrati za teleta ni mogoče uveljavljati zahteve za pašo goveda in izpust.

4. Izkoreninjenje goveje virusne diareje (BVD)

Aktivnosti za pridobitev ali ohranitev statusa črede, proste BVD, se izvajajo v skladu s Pravilnikom o statusu črede, proste goveje virusne diareje (Uradni list RS, št. 92/22).

Vsi upravičenci, ki bodo v letu 2024 izvajali aktivnosti za pridobitev statusa črede, proste BVD, ali aktivnosti za ohranitev statusa črede, proste BVD, **so morali do 28. februarja 2024 veterinarski organizaciji predložiti izjavo o izvedbi aktivnosti za pridobitev ali ohranitev statusa črede, proste BVD**, na obrazcu iz Priloge 6 uredbe o intervenciji DŽ. Veterinarska organizacija v sedmih dneh od prejema izjave vnese podatek o predloženi izjavi v seznam v Volos.

Upravičenec, ki bo v letu 2024 prvič izvajal aktivnosti za pridobitev statusa črede, proste BVD, mora imeti opravljeno **prvo vzorčenje za pridobitev statusa črede, proste BVD, najpozneje do 31. maja 2024**. Če so rezultati preiskav negativni, mora upravičenec izvesti **drugo vzorčenje najpozneje do 15. novembra 2024**. Prijavo za odvzem vzorcev za drugo vzorčenje mora upravičenec dati veterinarski organizaciji najpozneje do 30. septembra 2024. **Če so rezultati preiskav pozitivni, mora upravičenec zagotoviti, da veterinarska organizacija, na katero je dal prijavo za odvzem vzorcev, do 15. novembra 2024 začne z vzorčenjem živali.**

Upravičenec, ki je v lanskem letu že izvajal aktivnosti za pridobitev statusa črede, proste BVD, na podlagi uredbe, ki ureja intervencijo DŽ v letu 2023, in so bili rezultati preiskav za prvo in drugo vzorčenje negativni, **mora opraviti tretje vzorčenje do 31. maja 2024**. Če so **rezultati preiskav negativni**, mora upravičenec najpozneje **do 15. novembra 2024 vložiti vlogo za odobritev statusa črede, proste BVD**, v skladu s pravilnikom, ki ureja status črede, proste BVD. Če so **rezultati preiskav pozitivni**, pa mora upravičenec zagotoviti, da veterinarska organizacija, pri kateri je dal prijavo za odvzem vzorcev, **do 15. novembra 2024 začne vzorčiti živali**.

Upravičenec, ki je v lanskem letu že izvajal aktivnosti za pridobitev statusa črede, proste BVD, na podlagi uredbe, ki ureja intervencijo DŽ v letu 2023, in je po prvem vzorčenju zaradi pozitivnih rezultatov preiskave zagotovil, da je veterinarska organizacija, pri kateri je dal prijavo za odvzem vzorcev, začela vzorčiti živali, mora zagotoviti, da v letu 2024 za pridobitev statusa veterinarska organizacija, pri kateri je dal prijavo za odvzem vzorcev, izvede vsa vzorčenja živali v skladu s pravilnikom, ki ureja status črede, proste BVD.

Upravičenec, ki bo v letu 2024 izvajal aktivnosti za ohranitev statusa črede proste BVD mora imeti v tekočem letu opravljeno vzorčenje in testiranje za ohranitev statusa črede proste BVD.

Višina plačila za posamezno zahtevo

Letno plačilo za izvajanje posamezne zahteve za podintervencijo DŽ – govedo letno znaša:

- paša goveda **52,90 EUR/GVŽ**,
- izpust **41,06 EUR/GVŽ**,
- vzreja telet **60,71 EUR/GVŽ**,
- izkoreninjenje BVD:
 - za pridobitev statusa **8,26 EUR/GVŽ**,
 - za vzdrževanje statusa **4,13 EUR/GVŽ**.

5.11.3 Podintervencija DŽ – drobnica

Vstopni pogoji

Upravičenec mora na dan vnosa zahtevka za posamezno zahtevo za podintervencijo DŽ – drobnica **rediti najmanj tako število drobnice kot ustreza 2 GVŽ drobnice**. Za preračun števila drobnice v GVŽ se za ovce in koze upošteva koeficient 0,15. **Na zahtevek se iz CRD lahko prenese živali, ki so na dan vnosa zahtevka stare najmanj 9 mesecev.**

Obvezna in izbirni zahtevi

Podintervencija DŽ – drobnica vključuje obvezno zahtevo in izbirni zahtevi. **Obvezna zahteva je paša drobnice, izbirni zahtevi pa sta hlevska reja drobnice in izpust.**

Upravičenec mora izvajati obvezno zahtevo, lahko pa izbere tudi eno ali obe izbirni zahtevi. **Izbirni zahtevi mora upravičenec izvajati za vse živali za katere uveljavlja obvezno zahtevo.**

1. Paša drobnice

Paša drobnice se lahko izvaja na kmetijskih površinah kmetijskega gospodarstva upravičenca in na planini oziroma sku-pnem pašniku drugega nosilca kmetijskega gospodarstva.

Pri izvajanju paše morajo biti za vse živali, za katere upravičenec uveljavlja pašo drobnice, izpolnjeni naslednji pogoji:

- drobnica se mora neprekinjeno pasti **najmanj 210 dni ali najmanj 180 dni na kmetijskih gospodarstvih, razvrščenih na območje s krajšo vegetacijsko dobo v času od 15. marca 2024 do 30. novembra 2024,**
- drobnica lahko prenočuje v hlevu,
- zatiranje zajedavcev na podlagi predhodne koprološke analize, **spomladi pred začetkom paše in jeseni po zaključku paše,**
- voditi je treba dnevnik paše;
- **obtežba z živalmi**, ki jih upravičenec navede na zahtevku, glede na skupno površino GERK-ov, na katerih je izvajanje paše dovoljeno, **ne sme presegati 3 GVŽ/ha**, razen v primeru, ko se paša izvaja tudi na planini oziroma skupnem pašniku drugega nosilca kmetijskega gospodarstva. Pri izračunu obtežbe veljajo enaka pravila kot pri paši goveda.

Koprološke analize:

- za koprološko analizo se vzame najmanj **en skupni vzorec blata za vsakih 100 živali;**
- **jeseni upravičenec odda vzorec blata** za koprološko analizo pooblaščenim organizacijam po končanem obdobju paše za drobnico **najpozneje do 15. decembra 2024.**

Ostali pogoji so enaki kot pri govedu.

Paša se lahko prekine zaradi jagnjitve ali jaritve, bolezni ali poškodbe, izjemnih vremenskih razmer in nevarnosti napada velikih zveri. Če ta prekinitev ne traja skupno več kot deset dni se trajanje in razlog za prekinitev navedeta le v dnevniku paše, če traja več kot deset dni je treba v sedmih dneh po desetdnevem obdobju umakniti zahtevek, razen v primeru nevarnosti napada velikih zveri. Če nevarnost napada velikih zveri traja več kot deset dni, mora upravičenec sporočiti višjo silo na ARSKTRP v 15 delovnih dneh od dneva, ko je upravičenec to zmožen storiti.

Če žival pogine ali zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred izpolnitvijo obdobja paše ali pred opravljeno koprološko analizo v jeseni, pri čemer se upošteva datum zaključka preiskave, mora upravičenec v CRG sporočiti premik, ki se šteje kot pisni umik zahtevka za posamezno žival.

Če v obdobju paše poteka paša na planini ali skupnem pašniku ali gre žival na sejem ali razstavo ali se živali premakne na pašo na drugo gospodarstvo znotraj kmetijskega gospodarstva ter se premik živali sporoči v skladu s pravilnikom, ki ureja identifikacijo in registracijo drobnice, se ta premik šteje kot izpolnjevanje obdobja paše za drobnico.

Pri izvajanju paše je treba upoštevati ekološko pomembna območja, na katerih je paša časovno omejena ali prepovedana!

2. Hlevska reja drobnice

Izbirno zahtevo za hlevsko rejo mora upravičenec izvajati za vse živali za katere uveljavlja zahtevo za pašo. Upravičenec mora ob oddaji zahtevka podati izjavo, da v tekočem letu izpolnjuje zahtevo za hlevsko rejo za vse živali za katere uveljavlja zahtevo za pašo.

V času bivanja v hlevu izven obdobja paše za drobnico v tekočem letu mora biti ovcam in kozam v skupinskih boksih zagotovljeno najmanj:

- **1,5 m² neovirane talne površine na ovco oziroma kozo,**
- **0,35 m² neovirane talne površine na jagnje oziroma kozlička.**

Če upravičenec za posamezno žival ali več živali ne zagotovi celotnega obdobja hlevske reje, mora v primeru:

- višje sile ali izjemnih okoliščin obvestiti ARSKTRP;
- pogina živali ali če žival zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred koncem tekočega leta, v CRD sporočiti premik, ki se šteje kot pisni umik zahtevka za posamezno žival.

Premik na sejem, razstavo ali na drugo gospodarstvo (G-MID) znotraj kmetijskega gospodarstva, javljen v CRD, se šteje za izpolnjevanje zahteve za hlevsko rejo drobnice.

3. Izpust

Izpust mora upravičenec izvajati za vse živali za katere uveljavlja zahtevo za pašo. Upravičenec mora ob oddaji zahtevka podati izjavo, da v tekočem letu izpolnjuje zahtevo za izpust za vse živali za katere uveljavlja zahtevo za pašo.

V celotnem obdobju bivanja v hlevu, v času izven obdobja paše za drobnico v tekočem letu, mora biti drobnici zagotovljen stalni ali izmenični dostop do izpusta.

Izpust je ograjena površina ob hlevu, namenjena gibanju živali na prostem. Izpust mora biti urejen tako, da se prepreči izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov v površinske ali podzemne vode ali okolje.

Živali morajo biti v izpustu najmanj po 2 uri na dan.

Površina izpusta mora obsegati najmanj:

- **2,5 m² na ovco oziroma kozo,**
- **0,5 m² na jagnje oziroma kozlička;**

Pri izmeničnem izpustu mora upravičenec voditi dnevnik ali urnik izpustov.

Izpust se lahko prekine zaradi jagnjitev ali jaritev, bolezni ali poškodbe in izjemnih vremenskih razmer. Če ta prekinitvev ne traja skupno več kot deset dni, se trajanje in razlog za prekinitvev vpišeta le v dnevnik ali urnik izpustov, če pa traja več kot deset dni je treba v sedmih dneh po desetdnevnem obdobju umakniti zahtevek.

Če upravičenec za posamezno žival ali več živali ne zagotovi celotnega obdobja izpusta, mora v primeru:

- višje sile ali izjemnih okoliščin obvestiti ARSKTRP;
- pogina živali ali če žival zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred koncem tekočega leta, v CRD sporočiti premik, ki se šteje kot pisni umik zahtevka za posamezno žival.

Premik na sejem, razstavo ali na drugo gospodarstvo (G-MID) znotraj kmetijskega gospodarstva, javljen v CRD, se šteje za izpolnjevanje zahteve za izpust.

Višina plačila za posamezno zahtevo

Letno plačilo za izvajanje posamezne zahteve za podintervencijo DŽ – drobnica letno znaša:

- paša drobnice:
 - a) **50,67 EUR/GVŽ** za najmanj 210 dni paše ali
 - b) **43,43 EUR/GVŽ** za najmanj 180 dni paše,
- hlevska reja drobnice:
 - c) **52,25 EUR/GVŽ** na območju z 210 dni paše ali
 - d) **62,70 EUR/GVŽ** na območju s 180 dni paše,
- izpust:
 - e) **17,10 EUR/GVŽ** na območju z 210 dni paše ali
 - f) **20,52 EUR/GVŽ** na območju s 180 dni paše.

5.11.4 Podintervencija DŽ – konji

Vir: MKGP

Vstopni pogoji

Upravičenec mora na dan vnosa zahtevka za podintervencijo DŽ – konji **rediti najmanj tako število konj kot ustreza 2 GVŽ konjev**. Za preračun števila konj v GVŽ se za konje nad 6 meseci upošteva koeficient 1, za konje stare do vključno 6 mesecev pa se uporablja koeficient 0,4. Podpora se dodeli za vse kategorije registriranih čistopasemskih konj (seznam pasem v prilogi uredbe), ki potencialno vstopajo v prehransko verigo. Reja privezanih konj ni dovoljena, razen v času krmljenja.

Paša in izpust za konje

Paša konj in izpust se izvajata v „paketu“ kot ena zahteva.

Paša

Paša konj se lahko izvaja na kmetijskih površinah kmetijskega gospodarstva upravičenca in na planini oziroma skupnem pašniku drugega nosilca kmetijskega gospodarstva.

Pri izvajanju paše morajo biti za vse živali, za katere upravičenec uveljavlja pašo konj, izpolnjeni naslednji pogoji:

- konji se morajo pasti **najmanj 120 dni v letu v obdobju od 1. aprila 2024 do 15. novembra 2024**,
- zatiranje zajedavcev na podlagi predhodne koprološke analize, **spomladi pred začetkom paše in jeseni po zaključku paše**,
- konji lahko prenočujejo v hlevu,
- voditi je potrebno dnevnik paše,
- **obtežba z živalmi**, ki jih upravičenec navede na zahtevku, glede na skupno površino GERK-ov, na katerih je izvajanje paše dovoljeno, **ne sme presegati 3 GVŽ/ha**, razen v primeru, ko se paša izvaja tudi na planini oziroma skupnem pašniku drugega nosilca kmetijskega gospodarstva. Pri izračunu obtežbe veljajo enaka pravila kot pri paši goveda.

Izpust:

V tekočem letu mora biti v času izven obdobja paše za konje, konjem zagotovljen stalni ali izmenični dostop do izpusta. Upravičenec mora ob oddaji zahtevka podati izjavo, da v tekočem letu izpolnjuje zahtevo za izpust za vse živali za katere uveljavlja to zahtevo.

Izpust je ograjena površina ob hlevu, namenjena gibanju živali na prostem in mora biti urejen tako, da se prepreči izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov v površinske ali podzemne vode ali okolje.

Pri izpuščanju konj v izpuste je treba upoštevati naslednje pogoje:

- mlade živali v starosti od 6 mesecev do treh let ter odrasli konji, starejši od treh let in plemenske kobile z žrebci do šestih mesecev starosti morajo biti **v izpustu vsaj 2 uri na dan v čredi, ki šteje najmanj 2 živali**, velikost izpusta mora biti **50 m² na posamezno žival**,
- plemenski žrebci morajo biti v izpustu vsaj 2 uri na dan; velikost izpusta mora biti **najmanj 200 m² na posameznegažrebca**;

Pri izmeničnem izpustu mora upravičenec voditi dnevnik ali urnik izpustov.

Koprološke analize:

- za koprološko analizo se vzame najmanj **en skupni vzorec blata za vsakih 20 konj**. Ostali pogoji so enaki kot pri govedu.

Obdobje paše za konje in izpust za posamezne živali se lahko prekine zaradi žrebitve, bolezni ali poškodbe, nevarnosti napada velikih zveri in izjemnih vremenskih razmer za največ deset dni. Če ta prekinitev ne traja skupno več kot deset dni za pašo in deset dni za izpust, se trajanje in razlog za prekinitev vpišeta le v dnevnik paše oziroma v dnevnik ali urnik izpustov, če pa traja več kot deset dni je treba v sedmih dneh po desetdnevem obdobju umakniti zahtevek, razen v primeru nevarnosti napada velikih zveri. Če nevarnost napada velikih zveri traja več kot deset dni, mora upravičenec sporočiti višjo silo na ARSKTRP.

Če v obdobju paše poteka paša na planini ali skupnem pašniku ali gre žival v tekočem letu na sejem ali razstavo ali se živali premakne na pašo ali izpust na drugo gospodarstvo znotraj kmetijskega gospodarstva ter se premik živali sporoči v skladu s pravilnikom, ki ureja identifikacijo in registracijo kopitarjev, se ta premik šteje kot izpolnjevanje obdobja paše in izpusta za konje.

Če upravičenec za vse živali ali določeno število živali, za katere uveljavlja zahtevek za podintervencijo DŽ – konji, ne zagotovi celotnega obdobja paše za konje ali izpusta, mora v primeru:

- višje sile ali izjemnih okoliščin obvestiti ARSKTRP (v 15 delovnih dneh od dneva, ko je upravičenec to zmožen storiti);
- pogina živali ali če določeno število živali zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred izpolnitvijo obdobja paše za konje ali pred koncem tekočega leta, umakniti zahtevek v skladu z uredbo, ki ureja integrirani administrativni in kontrolni sistem za leto 2024.

Pri izvajanju paše je treba upoštevati ekološko pomembna območja, na katerih je paša časovno omejena ali prepovedana!

Višina plačila

Letno plačilo za izvajanje zahteve za pašo in izpust za konje letno znaša **48,16 EUR/GVŽ**.

5.11.5 Podintervencija DŽ – perutnina

Vstopni pogoji

Upravičenec mora imeti za gospodarstvo, na katerem uveljavlja podintervencijo DŽ – perutnina, izveden pregled gospodarstva in podatke iz pregleda gospodarstva najpozneje en dan pred oddajo zahtevka vnesene v seznam hlevov za perutnino v Volosu.

Pregled gospodarstva, ki obsega najmanj:

- pregled in popis podatkov o hlevih na gospodarstvu in podatkov o številu kokoši nesnic oziroma pitovnih piščancev;
- določitev zaporedne številke hleva za pitovne piščance na gospodarstvu, kjer je več hlevov za pitovne piščance;
- pregled pogojev za izpolnjevanje posamezne zahteve iz uredbe;
- določitev največjega števila živali na posamezen hlev za kokoši nesnice, pri katerem je še izpolnjena zahteva glede gostote naseljenosti;
- izris tlorisa za posamezen hlev na gospodarstvu, v katerem je bil opravljen pregled izpolnjevanja zahtev.

Pregled gospodarstva izvede ARSKTRP.

Upravičenec mora na dan pregleda gospodarstva na posameznem gospodarstvu zagotavljati kapacitete hlevov za:

- **najmanj 350 kokoši nesnic**, če uveljavlja zahteve iz uredbe, ki se nanašajo na kokoši nesnice. Za kokoši nesnice je obvezna reja v alternativnih sistemih;
- **najmanj 500 pitovnih piščancev**, če uveljavlja zahteve iz uredbe, ki se nanašajo na pitovne piščance.

Trajanje obveznosti

Upravičenec mora izpolnjevati obveznosti iz podintervencije DŽ – perutnina od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2024.

Nabor zahtev

1. **obvezna zahteva: manjša gostota naseljenosti**

- za kokoši nesnice v alternativnih sistemih reje gostota naseljenosti ne sme preseči **sedmih kokoši nesnic na m²** uporabne površine za nesnice;
- za pitovne piščance gostota naselitve ne sme preseči **30 kg/m²** uporabne površine za piščance, pri čemer se podesti in pohodne površine pod podesti prištevajo k neto tlorisni površini vzrejnega prostora, podesti lahko obsegajo največ 10 % neto tlorisne površine vzrejnega prostora in so lahko rešetkasti ali polni, postavljeni pa morajo biti tako, da lahko živali uporabljajo površino podestov in površino pod podesti.

2. **izbirna zahteva: obogatitev okolja z zaposlitvenim materialom**

- za kokoši nesnice je treba kokošim zagotoviti **najmanj eno igralo** iz žične mreže ali drugega rešetkastega materiala v katero je natlačena slama ali mrva, položeno na tla ali v visečem položaju, ali **najmanj en mineralni kamen za kljuvanje na 500 živali**;
- za pitovne piščance je treba piščancem zagotoviti **najmanj eno igralo** iz žične mreže ali drugega rešetkastega materiala, v katero je natlačena slama ali mrva, položeno na tla ali v visečem položaju **na 1.500 živali**.

Sporočanje staleža

Upravičenci bodo morali v Volos ob vsaki naselitvi in izselitvi ali izpraznitvi hleva sporočiti za:

- **kokoši nesnice:** registrsko številko hleva, število naseljenih ali izseljenih živali, navesti ali gre za sistem »vse not vse ven« ali se doseljuje in izseljuje le del živali, v zadnjem primeru tudi podatek o številu poginulih živali do datuma naselitve ali izselitve dela živali;
- **pitovne piščance:** zaporedno številko hleva (določeno v pregledu gospodarstva), število vseljenih ali izseljenih živali ter pri izpraznitvi hleva tudi podatek o telesni masi izseljenih živali. Če se že pred izpraznitvijo hleva izlovi določeno število živali, mora upravičenec za vsak izlov sporočiti število živali v hlevu pred izlovom, število izlovljenih živali in skupno telesno maso izlovljenih živali.

Podatke je treba za obdobje od 1. januarja 2024 do datuma oddaje zahtevka sporočiti najpozneje en dan pred oddajo zahtevka, v obdobju po oddaji zahtevka pa v 14 dneh od dneva vselitve ali izselitve živali.

Če je hlev 1. januarja 2024 že naseljen, mora upravičenec najpozneje en dan pred oddajo zahtevka sporočiti tudi število živali v tem hlevu na dan 1. januar 2024.

Plačilo

Plačilo se dodeli za povprečno število kokoši nesnic oziroma pitovnih piščancev med trajanjem obveznosti, izraženo v GVŽ.

Povprečno število živali se za kokoši nesnice izračuna iz števila naseljenih in števila izseljenih živali, če je med trajanjem obveznosti v hlevu le ena jata kokoši nesnic. Če sta med trajanjem obveznosti v hlevu dve jati, se povprečno število živali izračuna kot povprečje iz povprečnih števil za posamezno jato.

Povprečno število živali se za pitovne piščance izračuna kot povprečje iz podatkov o povprečnem številu živali na posamezen turnus. Povprečno število živali na turnus še izračuna iz števila vseljenih in števila izseljenih živali.

Plačilo se dodeli za povprečno število živali, če je hlev, za katerega upravičenec uveljavlja podintervencijo DŽ – perutnina, v tekočem letu naseljen najmanj 240 dni. Če je ta hlev v tekočem letu naseljen manj kot 240 dni, se število živali, ki so upravičene do plačila, izračuna po naslednji formuli:

$$\frac{\text{povprečno število živali} \times \text{število dni naseljenosti hleva}}{240 \text{ dni}}$$

Če se v okviru pregleda gospodarstva za kokoši nesnice ugotovi, da na dan pregleda niso izpolnjeni pogoji za izpolnjevanje posamezne zahteve, se višina plačila sorazmerno zniža glede na čas, ko pogoji niso bili izpolnjeni, po naslednji formuli:

$$\frac{\text{višina plačila} \times (366 \text{ dni} - \text{število dni neizpolnjevanja zahteve})}{366 \text{ dni}}$$

Če se v okviru pregleda gospodarstva za pitovne piščance ugotovi, da na dan pregleda niso izpolnjeni pogoji za izpolnjevanje posamezne zahteve, se za izračun povprečnega števila piščancev ne upoštevajo podatki o povprečnem številu živali na turnus za vse turnuse pred datumom pregleda vključno s turnusom v katerem je bil izveden pregled.

Za preračun števila kokoši nesnic in pitovnih piščancev v GVŽ se v skladu s Prilogo Izvedbene uredbe 2021/2290/EU upoštevajo naslednji koeficienti:

- kokoši nesnice: 0,014,
- pitovni piščanci: 0,007.

Plačilo se dodeli za najmanj 350 kokoši nesnic oziroma najmanj 500 pitovnih piščancev.

Višina plačila letno znaša za:

- **kokoši nesnice:**
 - manjša gostota naseljenosti **239,00 EUR/GVŽ**,
 - obogatitev okolja z zaposlitvenim materialom **117,92 EUR/GVŽ**;
- **pitovne piščance:**
 - manjša gostota naseljenosti **44,14 EUR/GVŽ**,
 - obogatitev okolja z zaposlitvenim materialom **31,29 EUR/GVŽ**.

